

Blankett för slutrapportering

Slutrapportering för lokala
vattenvårdsprojekt – LOVA

Projektinriktning – Andra åtgärder i
vatten

Fyll i och underteckna blanketten.

Blanketten ska skickas in både som Pdf
och i Wordformat.

Slutrapporten ska skickas som e-post och i de fall länsstyrelsen begär det
även per post, till aktuell länsstyrelse. Se adress på länsstyrelsens webbsida,
www.lansstyrelsen.se

Samtliga fält ska fyllas i (det räcker inte att hänvisa till bilaga). Anvisningar
för blanketten finns i separat dokument.

Information om hur dina personuppgifter behandlas.

Länsstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som du
lämnar i denna blankett.

Om du har frågor om hur länsstyrelsen behandlar dina personuppgifter,
kontakta dataskyddsombudet på länsstyrelsen
dataskyddsombudet@lansstyrelsen.se

*Läs mer om hur länsstyrelsen behandlar personuppgifter på
www.lansstyrelsen.se*

1. Projektuppgifter

1.1 Projektnamn 16 vandringshinder	1.2 Länsstyrelsens diarienummer: 501-33508-2020
1.3 Ange projektets koordinater om dessa har förändrats från vad som angavs i ansökan (Ange delavrinningsområde, vilken vattenförekomst alternativt vattenförekomstens ID enligt VISS som avses samt koordinater för åtgärdsområdet. Se anvisning.)	
1.4 Övriga eventuella deltagare om ändring har skett från ansökan (dvs. de som deltagit men inte finansierat, se p 8.2 för medfinansierare)	

2. Kontaktuppgifter

Utförare (ange namn på kommun eller ideell förening) Stenungsunds kommun 8+ fjordar genom LOVA projektet Vatten Värt att Värna	Organisationsnummer 212000-1298
Adress Strandvägen 15	Postnummer 444 31
Postadress Stenungsund	Telefonnummer 0303-73 00 00
Plusgiro/bankgironummer 430-7203	Län Västra Götalands län
Då en ideell förening bedrivit projektet, ange kommun där projektet utförts	

Kontaktperson Niclas Åberg	Telefonnummer 0303-732513
Mobiltelefon 0738-520271	E-postadress niclas.berg@stenungsund.se

10

3.1 Ange vilken eller vilka åtgärder som har utförts i projektet. Om projektet avsåg framtagande av planer, uppföljning,

utvärdering, och/eller information som kopplar till en åtgärd ange det här:

Alla 16 vandringshinder är inventerade de flesta tillsammans med Bohus museum.

Vandringshinder 1, Kvarnbäcken – Uddevalla: En inventering av vattendraget har genomförts.

Vandringshinder 2, Holma ån – Uddevalla: En inventering har genomförts som visar att hindret är ett mycket svårt partiellt vandringshinder för havsöringen.

Vandringshinder 3, Bäveån 1 – Uddevalla: Två klackar har byggts och Esperödämnet har rivits ut och området har biotopvårdats. Hindret är nu helt utrivet och fisken har fria vandringsmöjligheter upp till Fossumsberg.

Vandringshinder 4, Bäveån 2 – Uddevalla: Förstudie är framtagen av Sportfiskarna och används av bland annat Länsstyrelsens Nap-grupp, Uddevalla kommun, Sportfiskarna och Uddevalla Energi inför domstolsprövningen. Förstudien ligger som bilaga 2 Mer fisk i Bäveån.

Vandringshinder 5, Bodeleån – Uddevalla: Förstudie är genomförd. Markägare är fortsatt positiva, men lämnar inget definitivt besked för start av åtgärd. Åtgärden har därför ännu inte påbörjats.

Vandringshinder 6, Bratteforsån – Uddevalla: En inventering av ån har genomförts för att ta reda på om det finns lek- och uppväxtområden ovanför hindret. Inventering visar att det finns tillräckligt med lek- och uppväxtområden i biflödena nedströms Hällungen för att vi bör gå vidare med att underlätta för öringen att vandra förbi fallet i Brattorp. Fallet är ett svårt partiellt vandringshinder.

Vandringshinder 7, Jörlandaån – Stenungsund: Vid nedre hindret är två trösklingar genomförda. Nedströms det övre hindret har tröskling gjorts samt utröjning av nedfallet material.

Vandringshinder 8, Strane å 1 – Orust: Ekstockar och stenar har borrats fast. Detta för att styra vattnet och bromsa ner hastigheten på vattenflödet. Hindret är åtgärdat.

Vandringshinder 9, Strane å 2 – Orust: Två fåror fanns varav en var igensatt av människan för att få mer vatten till kvarnen. Den igensatta fåran har nu öppnats upp för att leda om en del av vattnet förbi hindret. Det är nu fri vandringsväg för fisken.

Vandringshinder 10, Strane å 3 – Orust: Åtgärden innefattar en rensning av nedfallet material och skräp i vattendraget. Stockar har kapats och grenar mm städats bort. Hindret är åtgärdat.

Vandringshinder 11, Strane å 4 – Orust: Vattendraget har röjts ur från fällda träd med mera. En sten har borrats fast för att sakta ner vattenflödet samt skapa en mellanlandning för fisken när den hoppar upp längs vattendraget. Vattnet kan nu flöda fritt och fisken kan passera.

Vandringshinder 12, Kärrebergsån – Orust: Vattnet bromsas upp och leds om genom att fåran har smalnats av. Stockar och stenar har borrats fast. Detta gör att vattendjupet ökar och möjliggör för fisken att ta sig fram. Nedanför fallet har det trösklats upp så att fisken kan hoppa upp för fallet.

Vandringshinder 13, Varekilsån – Orust: Dämnet har rivits ut samt förstärkning av kvarvarande dammstruktur och ordnad passage över dammöppningen.

Vandringshinder 14, Sörgravsbäcken – Orust: En inventering har utförts där det vid olika vattenföringar undersökts fiskens möjlighet att ta sig förbi hindret. Under de år vi arbetat med hindret har stora förändringar skett. Vid högflöden har delar av hindret spolats bort. Området är nu mycket instabilt, men fisken kan i dagsläget passera. En utrivning av dämnet är av kulturhistoriska skäl inte möjligt.

Vandringshinder 15, Hagaån – Orust: Den ursprungliga sträckningen för vattnet har återställt genom grävning och utläggning av sten och grus. Fisk har setts ovanför det tidigare hindret såväl i år som förra året.

Vandringshinder 16, Grannebyån – Kungälv: En igensatt sidofåra har öppnats upp. Fisken får genom detta två vandringsvägar att välja på. Öppning av dammvall har genomförts. En gammal trappa i trä i dåligt skick fanns som fisken kunde hoppa upp för. Denna har tagits bort och en ny trappa har gjutits.

Mer detaljerad redovisning med bilder finns i bilaga 1.

3.2 Beskriv hur projektet bidrog till att uppnå god ekologisk status i vattenmiljön och/eller god miljöstatus i havsmiljön och/eller bidrog till grön infrastruktur:

Tar bort vandringshinder och ökar därmed konnektiviteten. Bidrar med mer rovfisk i havet och i vattendragen. Den ökade mängden rovfisk i havet minskar de trofiska kaskadeffekterna som är ett allvarligt miljöproblem i havet idag.

3.3 Kopplade projektet till någon art eller naturtyp som omfattas av något åtgärdsprogram för hotade akvatiska arter och naturtyper (Se anvisning)?

☒ JA Om ja, ange art/naturtyp och program för respektive art/naturtyp:

Flodpärlmussla – åtgärdsprogram för Flodpärlmussla

Havsnejonöga – åtgärdsprogram för Havsnejonöga

Ålgräsängar – åtgärdsprogram för- ålgräsängar (Minskade kaskadeffekter)

☐ NEJ

4. Projektrapportering (Utförlig beskrivning kan göras i bilaga se punkt 10)

4.1 Beskriv kortfattat projektets syfte och redovisa hur det har uppnåtts:

Syftet är att på lång sikt gynna rovfisken och därmed förbättra vattenmiljön i både vattendragen och i havet. I och med att vandringshinder röjts undan har förutsättningarna för rovfisken förbättrats. På sikt hoppas vi se resultat.

4.2 Beskriv kortfattat projektets mål (kortsiktigt) och redovisa hur de har uppnåtts:

Projektets mål är att åtgärda vandringshinder och öka konnektiviteten. Vandringshinder har röjts undan. På en del platser har vi redan efter en kort tid observerat fisk som vandrat upp och förbi de tidigare hindren. Därmed har vi redanunnat se positiva effekter av projektet.

3.4 Sammanfattande beskrivning av projektet (ska omfatta en beskrivning av projektets genomförande och metod):

Inför arbetet med samtliga vandringshinder har kontakt med markägare tagits.

Undersökning och utredning gällande anmälningspliktig och tillståndspliktig vattenverksamhet har gjorts till Länsstyrelsen. Bohus museum har inventerat vandringshinder gällande kulturlämningar och redovisat vad som får lov och inte lov att göras i en rapport.

En plan och arbetsmetod för respektive hinder arbetades fram, i vissa fall användes konsult. Därefter åtgärdades hindren. Vissa hinder, så som hinder nummer 1 och nummer 6 är inte faktiska hinder utan inventeringar av vattendrag. I dessa fall har inventeringen inneburit en okulär besiktning av hela vattendragen.

En mer detaljerad beskrivning för hur respektive hinder åtgärdats finns i bilaga 1.

4.4 Redovisa eventuell ny teknik, nya arbetsmetoder och/eller andra former av innovationer som har använts i projektet:

4.5 Redovisa kortfattat hur projektet bidragit till att uppnå miljö kvalitetsmålen (Se anvisningarna för information om miljö kvalitetsmålen):

Projektet bidrar till målen *"Levande sjöar och vattendrag"* samt *"Hav i balans samt levande kust och skärgård"* genom att vandringshinder tas bort och därmed ökar konnektiviteten. Detta bidrar till mer rovfisk i havet och i vattendragen. Den ökade mängden rovfisk i havet minskar de trofiska kaskadeffekterna som är ett alvarligt miljöproblem i havet idag.

5. Resultat och miljöeffekter av LOVA-projektet

5.1 Resultat av projektet– ursprungligt läge före projektet respektive nuvarande läge (Om möjligt ange även kvantitativt resultat, se anvisning):

Genom projektet har 12 faktiska vandringshinder arbetats bort. Därmed kan för fisken nu ta sig fram på platser där möjligheten tidigare varit begränsad eller saknats.

Två vattendrag (Kvarnbäcken och Bratteforsån) har inventerats för att se hur förhållandena ser ut och ta reda på om vandringshindren i dessa vattendrag är av intresse att arbeta vidare med.

Två utredningar har gjorts genom projektet. En kulturvärdesbedömning har gjorts för att ta reda på vilka vandringshinder som är ok att riva ur och vilka som faller inom kulturmiljölagen. En biotopkartering av stora delar av Bäveåns avrinningsområde inklusive Risån med biflöden har tagits fram av Sportfiskarna. Syftet med inventeringarna är framför allt att kartlägga lämpliga lek- och uppväxtmiljöer för lax och öring i avrinningsområdet samt identifiera vandringshinder för fisk.

Två åtgärdsplaner (Holma ån och Bodeleån) på hur vi kan arbeta bort ytterligare två hinder har tagits fram.

5.2 Redogör för och kommentera eventuella avvikelser i resultaten från vad som angavs i ansökan:

Projektet hade för avsikt att använda sig utav konsulter i mycket högre utsträckning än vad som gjorts. Anledningen till detta var att de konsulter som kommunen upphandlat var fulltecknade av andra jobb som söktes av 8+ fjordar. Sökandet efter andra konsulter har tagit tid och i många fall har det inte gått att få fram någon konsult som kunnat åta sig jobbet. Därav har mycket av arbetet utförts utav anställda inom 8+fjordar. Bristen på konsulter har bidragit till förseningar i projektet och gjort att vi tvingats ansöka om projektförlängning. Vi har även haft problem att få kontakt med markägarna till hinder 2 Holma ån och hinder 5 Bodeleån. Därför har enbart planer på hur dessa hinder ska åtgärdas tagits fram. Planer på att åtgärda hindren efter projektets slut finns.

5.3 Miljöeffekter av projektet (Om möjligt, ange även miljöeffekter kvantitativt):

Effekten av att åtgärda vandringshinder är direkt. Inom ett år bör det gå att se att fisken börjat vandra i vattendragen och ta sig förbi de tidigare hindren. På vissa platser har fisk redan observerats ovan de tidigare vandringshindren.

5.4 Vilka metoder har använts för att mäta och beräkna miljöeffekter? (Om mätningar: ange metod och uppföljningsplan. Om schabloner: ange vilka)

De metoder, för att mäta resultatet, som använts är elfiske och okulärbesiktning. Utifrån detta har positivt resultat redan observerats i flera vattendrag.

5.5 Beskriv samhällsnyttan av projektet (Se lista med exempel i anvisningarna):

Förhöjda rekreativsvärden - Förbättrade och utvidgade möjligheter till att fiska m.m. till följd av en renare havs- och vattenmiljö.

6. Uppföljning och utvärdering

6.1 Beskriv hur uppföljning, utvärdering och spridning av resultat och miljöeffekter har skett och kommer att ske inom och/eller efter projektens slut (utförligare beskrivning kan göras i bilaga *Uppföljning och utvärdering samt spridning av resultat*):

Inför att åtgärderna genomfördes har pressmeddelanden skickats ut. Information har lagts ut på 8+ fjordars hemsida samt FB-sida. Slutrapport skickats in till Länsstyrelsen samt redovisas på 8+ fjordars hemsida.

7. Ekonomisk redovisning (Specificera noga projektets alla kostnader i tabellen)

En mer detaljerad redovisning av budget finns i bilaga. Vi har inte kunnat fördela allt inköpt material och utrustning på respektive vandringshinder. I flera fall ligger materialet som köpts in på en faktura men materialet har köpts in för och använts på flera olika hinder. Kostnaden för det inköpta materialet redovisas då på det hinder där mest material gått åt.

Typ av kostnad (Infoga fler rader vid behov)	2020	2021	2022	Totalt
Kulturmiljöinventering Bohusläns museum	0	28 500	0	28 500
Vandringshinder 1 - Kvarnbäcken	3 493	14 540	26 370	44 403
Vandringshinder 2 - Holma ån	3 992	5 032	38 900	47 924
Vandringshinder 3 - Bäveån	9 990	213 457	97 265	320 712
Vandringshinder 4 - Bäveån	0	0	0	0
Vandringshinder 5 - Bodeleån	7 089	11 034	93 238	111 361
Vandringshinder 6 - Bratteforsån	4 491	10 016	86 706	101 213

Vandringshinder 7 - Jörlanda å	1 497,	26 778	37 152	65 427
Vandringshinder 8 - Strane å, hinder 1	2 598	37 652	16 263	56 513
Vandringshinder 9 - Strane å, hinder 2	3 097	28 832	16 370	48 299
Vandringshinder 10 - Strane å, hinder 3	3 992	13 604	23 010	40 606
Vandringshinder 11 - Strane å hinder 4	2 994	16 811	27 330	47 135
Vandringshinder 12 - Kärrebergs ån	1 798	7 594	46 612	56 004
Vandringshinder 13 - Varekilsån	2 598	49 874	19 169	71 641
Vandringshinder 14 - Sörgravsbäcken	2 994	5 371	22 230	30 595
Vandringshinder 15 - Hagaån	61 420	4 063	8 610	74 093
Vandringshinder 16 - Grannebyån	4 998	75 032	110 748	190 778
Summa (SEK)	117 041	548 190	669 973	1 335 204

8. Finansiering

LOVA-bidraget fastställs utifrån preliminärt beslut om bidrag, projektets godkända kostnader och projektets medfinansiering.

	Totalt (SEK)	Andel (%)
8.1 Totalt slutligt LOVA - bidrag (Se anvisning)	1 067 872	80
8.2 LOVA – projektets medfinansiering. Ange finansiär: Naturskyddsföreningen (Infoga fler rader vid behov)	266 968	20
Summa (SEK)	1 334 840	100 %

9. Övrigt

9.1 Övrigt av intresse för rapporteringen:

10. Bilagor (Om behov av bilagor finns ska bilagan anges nedan och bifogas slutrapporten).

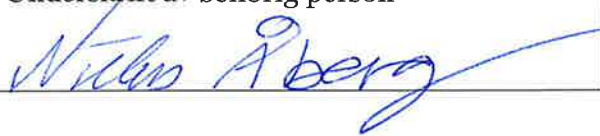
10.1 Projektrapportering	Bilaga 1. Slutrapport Bilaga 3. Ekonomisk uppföljning Bilaga 4. Fakturaunderlag
10.2 Uppföljning och utvärdering samt spridning av resultat och effekter	
10.3 Eventuella andra bilagor, tryckta rapporter och liknande material	Bilaga 2. Mer fisk i Bäveån Bilaga 5 Kulturvärdesbedömning

11. Upplysning

Observera att inkomna handlingar till länsstyrelsen blir allmänna handlingar. Utgångspunkten är att allmänna handlingar är offentliga och kan lämnas ut om inte hinder finns i offentlighets- och sekretesslagen.

12. Underskrift

Slutrapporten ska skrivas under av behörig person.

Ort Stenungsund	Datum 2022-11-28
Underskrift av behörig person 	Namnförtydligande Niclas Åberg

